

UCHWAŁA NR 109/2
RADY NACZELNEJ ZWIĄZKU HARCERSTWA RZECZYPOSPOLITEJ
z dnia 18 marca 2012 r.
w sprawie Regulaminu Sądu Harcerskiego

Na podstawie § 23 ust. 8 Statutu ZHR, na wniosek Sądu Harcerskiego, Rada Naczelna Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej uchwala, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się w Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej Regulamin Sądu Harcerskiego w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2.

Traci moc Regulamin Sądu Harcerskiego wprowadzony do użytku organizacyjnego uchwałą nr 41/7 Rady Naczelnej ZHR z dnia 14 marca 1998 r., zmieniony uchwałą nr 52/2 Rady naczelnej ZHR z dnia 16 kwietnia 2000 r.

§ 3.

Postępowania wszczęte przed Sądem Harcerskim przed wejściem w życie niniejszej uchwały, toczą się według przepisów regulaminu, o którym mowa w § 2.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sekretarz Rady Naczelnej ZHR
hm. Ewa Borkowska – Pastwa

Przewodniczący ZHR
hm. Michał Butkiewicz

REGULAMIN SĄDU HARCERSKIEGO

DZIAŁ I PRZEPISY OGÓLNE

Rozdział 1 Właściwość Sądu Harcerskiego

§ 1.

1. Sąd Harcerski sprawuje władzę sądowniczą w Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej i jest stałym sądem polubownym, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), w sprawach należących do jego właściwości dotyczących sporów ze stosunku stowarzyszenia.
2. Siedzibą Sądu Harcerskiego jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 2.

Sąd Harcerski jest właściwy w sprawach:

- 1) apelacji instruktoerek i instruktorów, harcerek starszych i harcerzy starszych oraz członków współdziałających wykluczonych ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej lub w inny sposób ukaranych przez władze ZHR (sprawy dyscyplinarne);
- 2) sporów między członkami ZHR, o których mowa w § 7 ust. 2 lit. a, b i c Statutu ZHR oraz sporów pomiędzy tymi członkami a ZHR lub władzami ZHR (sprawy sporów członkowskich);
- 3) sporów majątkowych pomiędzy okręgami ZHR posiadającymi osobowość prawną oraz pomiędzy tymi okręgami, a ZHR (sprawy sporów organizacyjnych);
- 4) nadzoru wyborów delegatek i delegatów na Zjazd ZHR poprzez rozpatrywanie odwołań i protestów na zasadach określonych w regulaminie wyborczym ZHR (sprawy wyborcze);
- 5) odwołań instruktoerek i instruktorów, harcerek starszych i harcerzy starszych oraz członków współdziałających od decyzji o zwolnieniu z ZHR (sprawy odwoławcze).

§ 3.

1. Sąd Harcerski rozpoznaje i rozstrzyga sprawy w składzie trzech sędziów wyznaczonych przez Prezesa Sądu Harcerskiego (skład orzekający). Postanowienia poza rozprawą oraz zarządzenia wydaje przewodniczący składu orzekającego.
2. Ilekroć w Regulaminie Sądu Harcerskiego, zwanym dalej „regulaminem” jest mowa o „sądzie” i „przewodniczącym”, należy przez to rozumieć odpowiednio: skład orzekający wyznaczony do rozpoznania i rozstrzygnięcia danej sprawy i przewodniczącego tego składu orzekającego.

§ 4.

1. Sąd ma wyłączną kompetencję do orzekania o właściwości Sądu Harcerskiego oraz o istnieniu, ważności lub zakresie zapisu na sąd polubowny.
2. Zarzut niewłaściwości Sądu Harcerskiego może być podniesiony najpóźniej z chwilą złożenia odpowiedzi na pismo wszczynające sprawę. Sąd może dopuścić zarzut niewłaściwości podniesiony po tym terminie, jeżeli uzna, że opóźnienie spowodowane jest ważną przyczyną.
3. W wypadku stwierdzenia braku właściwości Sądu Harcerskiego, pismo wszczynające sprawę podlega odrzuceniu postanowieniem sądu wydanym na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym.
4. Jeżeli do rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, o której mowa w ust. 3 właściwa jest inna władza Związku albo inny organ, sąd powiadamia o tym stronę, która wszczęła postępowanie i na wniosek tej strony zwraca jej dokumenty złożone do Sądu Harcerskiego.

Rozdział 2

Ustrój Sądu Harcerskiego

§ 5.

1. W skład Sądu wchodzi pięciu członków, zwanych dalej „sędziami” wybranych przez Zjazd ZHR spośród harcmistrzyń i harcmistrzów Związku na okres kadencji władz naczelných ZHR.
2. Sędzia nie może w okresie kadencji pełnić funkcji w innych władzach Związku, z wyjątkiem udziału w Zjeździe ZHR i zjeździe okręgu. Sędzia ponadto nie może być pełnomocnikiem strony w sporach rozstrzyganych na podstawie regulaminu.

3. W przypadku zwolnienia funkcji sędziego, uzupełnienie składu Sądu Harcerskiego następuje w drodze kooptacji dokonanej przez pozostałych sędziów spośród harcistrzyń i harcistrzów Związku.

§ 6.

1. Pracami Sądu Harcerskiego kieruje Prezes przy pomocy Wiceprezesa i Sekretarza.
2. Prezesa, Wiceprezesa i Sekretarza Sądu Harcerskiego, na okres kadencji, sędziowie wybierają spośród siebie, w głosowaniu tajnym.
3. Zebranie Sądu Harcerskiego w celu obsadzenia funkcji, o których mowa w ust. 1 zwołuje i prowadzi najstarszy wiekiem sędzia. Zebranie powinno zostać zwołane w terminie 1 miesiąca od dnia zakończenia Zjazdu ZHR, na którym dokonano wyboru sędziów.
4. W przypadku zwolnienia funkcji sędziego w trakcie kadencji, a także funkcji, o których mowa w ust. 1, zebranie Sądu Harcerskiego w celu kooptacji albo obsadzenia funkcji zwołuje Prezes, a gdy to nie jest możliwe - Wiceprezes albo Sekretarz Sądu Harcerskiego, w terminie 1 miesiąca od dnia zwolnienia funkcji.
5. Z zebrania Sądu Harcerskiego, o którym mowa w ust. 3 i 4 sporządza się zwięzły protokół, który podpisują wszyscy sędziowie obecni na zebraniu.
6. Prezes reprezentuje Sąd Harcerski na zewnątrz oraz podejmuje wszelkie czynności konieczne do wykonywania sądownictwa polubownego określone w Statucie ZHR i regulaminie, o ile nie są one zastrzeżone dla stron postępowania, sądu, sędziów i przewodniczącego.
7. Wiceprezes zastępuje Prezesa w czasie jego nieobecności, a także w sprawach powierzonych mu przez Prezesa.
8. Sekretarz wykonuje obowiązki określone w regulaminie a także prowadzi rejestr spraw i dokumentację Sądu Harcerskiego.

§ 7.

1. Prezes Sądu Harcerskiego może powierzyć wykonywanie poszczególnych czynności wynikających z regulaminu sędziemu Sądu Harcerskiego. Powierzenie wymaga formy pisemnej.
2. Prezes albo z jego upoważnienia Sekretarz Sądu Harcerskiego mogą powierzyć wykonywanie czynności kancelaryjnych i administracyjnych na rzecz Sądu

Harcerskiego osobom spoza jego składu, w szczególności innym członkom ZHR, pracownikom Związku lub wolontariuszom.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2 są obowiązane do zachowania w tajemnicy wszelkich okoliczności, o których dowiedziały się przy wykonywaniu powierzonych im czynności.

Rozdział 3

Finanse Sądu Harcerskiego i koszty postępowania

§ 8.

1. Sąd Harcerski ma własny budżet, który stanowi część budżetu ZHR uchwalonego przez Radę Naczelną ZHR. Projekt budżetu Sądu Harcerskiego opracowuje Sekretarz Sądu Harcerskiego po zasięgnięciu opinii sędziów.
2. Sędziowie pełnią swe funkcje społecznie i nie pobierają wynagrodzenia za czynności podejmowane przy rozpoznawaniu i rozstrzyganiu spraw na podstawie regulaminu.

§ 9.

Wszczęcie postępowania przed Sądem Harcerskim jest nieodpłatne, a każda strona postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, z zastrzeżeniem § 10 –12.

§ 10.

1. W sprawach sporów członkowskich o charakterze majątkowym oraz w sprawach sporów organizacyjnych powód, obowiązany jest opłacić wpis w wysokości 2/5 wpisu, jaki w sprawie o tej samej wartości przedmiotu sporu należny byłby od pozwu w postępowaniu przed sądem powszechnym. Wpis stanowi opłatę z działalności statutowej i stanowi dochód budżetu ZHR. Wpisu nie pobiera się, jeżeli pozew wnosi Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej reprezentowany przez Naczelnictwo.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na uzasadniony wniosek strony zgłoszony w pozwie, Prezes Sądu Harcerskiego może zwolnić stronę od wpisu, o którym mowa w ust. 1 w całości lub w części.
3. Wpis, o którym mowa w ust. 1, w terminie i wysokości ustalonych przez Prezesa albo Sekretarza Sądu Harcerskiego uiszcza strona, która wnosi o rozpoznanie sprawy przez Sąd Harcerski.

§ 11.

Sąd może zobowiązać stronę do wpłacenia zaliczki na koszty czynności zarządzonej na wniosek strony pod rygorem pominięcia czynności. W uzasadnionym przypadku sąd może zezwolić na pokrycie kosztów czynności bezpośrednio przez stronę.

§ 12.

1. Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę orzeka o kosztach postępowania. Do kosztów tych sąd zalicza wpis i inne koszty poniesione w postępowaniu przez sąd i strony.
2. W sprawach, w których opłacenie wpisu jest obowiązkowe, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie poniesione koszty procesu obejmujące wpis oraz inne uzasadnione i niezbędne wydatki.
3. Jeżeli sąd nie obciąża kosztami postępowania żadnej ze stron, ustalając ich wysokość, postanawia o ich pokryciu ze środków budżetu ZHR.

DZIAŁ II

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM HARCERSKIM

Rozdział 1

Ogólne zasady postępowania

§ 13.

1. Przepisy regulaminu należy stosować zgodnie z zasadą równego traktowania stron postępowania. Strona powinna mieć możliwość dochodzenia albo obrony swoich praw.
2. Sąd powinien dążyć do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy.
3. Za zgodą stron sąd może rozstrzygnąć sprawę według ogólnych zasad prawa lub zasad słuszności, jednakże w każdym wypadku sąd uwzględnia powszechnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące statutowej działalności ZHR oraz postanowienia Statutu ZHR, a także postanowienia umowy zawartej pomiędzy stronami procesu.
4. Sąd powinien udzielać stronom występującym w sprawie potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych oraz pouczać strony o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniedbań.

5. W sprawach nieuregulowanych w Statucie ZHR i regulaminie, do postępowania przed sądem, dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy, sąd może stosować odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 14.

1. Strona może być reprezentowana przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem w postępowaniu przed Sądem Harcerskim może być każdy pełnoletni członek ZHR.
2. Pełnomocnictwo, udzielone na piśmie, włącza się do akt sprawy.

§ 15.

Strony mają prawo do przeglądania akt sprawy oraz otrzymywania odpisów i wyciągów z tych akt, z zastrzeżeniem § 73.

§ 16.

1. Władze Związku oraz jednostki organizacyjne ZHR obowiązane są udostępnić sądowi na jego żądanie: regulaminy, rozkazy i inne dokumenty znajdujące się w ich posiadaniu.
2. W razie stwierdzenia w toku rozpoznawania sprawy istotnych naruszeń prawa lub okoliczności mających wpływ na ich powstanie, sąd może w formie postanowienia, poinformować właściwe władze Związku lub ich władze zwierzchnie o tych uchybieniach.

§ 17.

Każdy, kto występuje przed sądem jako: strona, pełnomocnik, biegły, świadek lub obserwator postępowania obowiązany jest od zachowania powagi i należnego sądowi szacunku.

Rozdział 2

Pisma procesowe

§ 18.

1. Postępowanie przed Sądem Harcerskim jest pisemne.
2. Pismami wszczynającymi sprawę są: apelacja, pozew, protest wyborczy i odwołanie.

§ 19.

1. Każde pismo procesowe powinno zawierać:
 - 1) oznaczenie: „Sąd Harcerski”, do którego jest skierowane;

- 2) oznaczenie stron postępowania i pełnomocników poprzez podanie imienia nazwiska, a także stopnia instruktorskiego lub harcerskiego oraz adresu do korespondencji; jeżeli stroną postępowania jest: Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej albo okręg ZHR, a także władza Związku – należy wskazać właściwy organ władz ZHR;
 - 3) oznaczenie rodzaju pisma (tytuł pisma);
 - 4) dokładne określenie wniosku, wskazujące – czego żąda wnoszący pismo od strony przeciwnej lub o jakie rozstrzygnięcie sądu wnosi;
 - 5) uzasadnienie faktyczne oraz wskazanie dowodów;
 - 6) podpis strony lub jej pełnomocnika;
 - 7) wymienienie załączników.
2. Do pisma procesowego należy załączyć:
 - 1) pełnomocnictwo, jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika;
 - 2) kopię pisma (odpis) z przeznaczeniem dla strony przeciwnej.
 3. Jeżeli strona otrzymała już zawiadomienie o nadaniu sprawie sygnatury, należy również podać sygnaturę sprawy.

§ 20.

1. Pismo wszczynające sprawę, doręcza się Sądowi Harcerskiemu wraz z kopią dla strony przeciwnej.
2. W toku postępowania, kopie (odpisy) innych pism przeznaczonych dla osób uczestniczących w postępowaniu strona doręcza im bezpośrednio. Oryginał przeznaczony dla sądu powinien zawierać oświadczenie o takim doręczeniu. Dowód doręczenia strona powinna przesłać sądowi lub złożyć na rozprawie; złożenie dowodu doręczenia jest zbędne, jeżeli druga strona potwierdziła otrzymanie pisma.
3. W piśmie wszczynającym sprawę oraz odpowiedzi na to pismo strony obowiązane są wskazać wszystkie dowody, pod rygorem utraty prawa do ich powołania w dalszym postępowaniu. Strona może jednakże później powołać dowody, których wcześniejsze powołanie nie było możliwe, albo których potrzeba powołania wynikła później.

§ 21.

1. Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, Prezes albo Sekretarz Sądu Harcerskiego wezwie stronę składającą pismo, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia lub uzupełnienia go w określonym terminie, nie krótszym niż 14 dni. Błędne zatytułowanie

pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

2. W razie cofnięcia pisma wszczynającego sprawę przed wyznaczeniem składu orzekającego, postanowienie o umorzeniu postępowania wydaje Prezes Sądu Harcerskiego.

Rozdział 3

Doręczenia

§ 22.

1. Pisma przeznaczone dla sądu doręcza się bezpośrednio do siedziby Sądu Harcerskiego albo listem poleconym na adres Sądu Harcerskiego.
2. Termin wniesienia i doręczenia pisma uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane listem poleconym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego.
3. Sąd doręcza pisma listem poleconym, z tym że odpis pisma wszczynającego sprawę, oraz orzeczenie doręcza się listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru.
4. W toku postępowania odpisy pism wnoszonych do sądu, innych niż wszczynające sprawę, strony mają obowiązek doręczać sobie nawzajem. Jeżeli strona nie przedstawi sądowi dowodu doręczenia odpisu pisma stronie przeciwnej, sąd może uznać jej pismo za niewniesione.
5. Pismo może być także doręczone za pomocą telefaksu lub poczty elektronicznej lub podobnych środków indywidualnego porozumiewania się na odległość. W takim wypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

§ 23.

1. Pisma przeznaczone dla stron doręcza się na adres wskazany przez stronę. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, doręczeń dokonuje się na jego na adres.
2. Strona oraz jej pełnomocnik mają obowiązek niezwłocznie informować sąd i pozostałe osoby uczestniczące w postępowaniu o zmianach powyższych adresów. W braku zawiadomienia pisma doręcza się na ostatni adres znany sądowi i pozostałym stronom.
3. Pismo uważa się za doręczone, jeżeli:
 - 1) adresat lub jego pełnomocnik pokwitował otrzymanie pisma, albo odmówił jego odbioru, mimo że zostało mu doręczone na jeden z adresów wskazanych w ust. 1;
 - 2) zostało wysłane listem poleconym z uwzględnieniem wymagań ust. 1 lub 2;

- 3) zostało wysłane za pomocą telefaksu, poczty elektronicznej lub podobnych środków indywidualnego porozumiewania się na odległość na wskazany przez stronę adres, w sposób umożliwiający uzyskanie materialnego dowodu transmisji.
4. W toku postępowania strony mogą wyrazić zgodę na doręczanie dalszych pism wyłącznie w sposób określony w § 22 ust. 4. Zgoda wymaga oświadczenia strony złożonego na piśmie lub zapisanego w protokole rozprawy (posiedzenia).

Rozdział 4

Skład sądu

§ 24.

1. Sąd rozpatruje sprawy w trzyosobowym składzie orzekającym. Sędziów do składu orzekającego, w tym przewodniczącego i ewentualnie sprawozdawcę, z uwzględnieniem wpływu spraw, wyznacza Prezes Sądu Harcerskiego. Jeżeli w składzie orzekającym jest Prezes albo Wiceprezes Sądu Harcerskiego przewodnictwo należy do niego, chyba, że Prezes Sądu Harcerskiego zarządzi inaczej.
2. Prezes Sądu Harcerskiego może, w razie konieczności, dokonać zmiany w składzie orzekającym, przy czym – wyrok może być wydany jedynie przez sędziów, przed którymi odbyła się rozprawa poprzedzająca bezpośrednio wydanie wyroku.

§ 25.

1. Sędziowie wyznaczeni do rozstrzygania sporów zgodnie z regulaminem powinni w toku całego postępowania być bezstronni i niezależni od stron.
2. Sędzia wyznaczony do rozstrzygnięcia sprawy powinien niezwłocznie wyjawić Prezesowi Sądu Harcerskiego wszelkie okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwość co do jego bezstronności i niezależności.

§ 26.

1. Sędzia może być wyłączony na żądanie którejkolwiek ze stron, jeżeli ujawniły się okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności lub niezależności.
2. Jednakże strona może żądać wyłączenia tylko jednego sędziego i wyłącznie z przyczyn, o których dowiedziała się po jego wyznaczeniu, nie później jednak niż w terminie 14 dni od momentu dowiedzenia się o tym.

§ 27.

1. Wniosek o wyłączenie sędziego strona powinna wnieść do Sądu Harcerskiego, a jego odpis przesłać stronie przeciwnej, po powzięciu wiadomości stanowiącej podstawę wniosku, nie później jednak niż w terminie 14 dni.
2. Odpis wniosku o wyłączenie, przewodniczący doręcza pozostałym sędziom wchodzącym w skład składu orzekającego. Strona przeciwna i członkowie składu orzekającego mogą zająć stanowisko na piśmie co do tego wniosku w terminie 7 dni od doręczenia im odpisu wniosku.
3. Jeżeli w terminie 7 dni od doręczenia sędziemu odpisu wniosku o jego wyłączenie, sędzia sam nie ustąpi, wniosek rozstrzygają pozostali członkowie składu orzekającego, a w przypadku braku jednomyślności wszyscy pozostali sędziowie Sądu Harcerskiego.
4. Postanowienie w sprawie wyłączenia sędziego nie wymaga uzasadnienia.

§ 28.

Jeżeli wskutek wyłączenia sędziów, nie jest możliwe wyznaczenie składu orzekającego, do którego wchodziłoby sędziowie nie podlegający wyłączeniu – postępowanie w sprawie umarza się.

Rozdział 5 Postępowanie

Wszczęcie Postępowania

§ 29.

Postępowanie wszczyna się przez złożenie:

- 1) apelacji – w sprawach dyscyplinarnych;
- 2) pozwu – w sprawach sporów członkowskich i sprawach sporów organizacyjnych;
- 3) odwołania albo protestu wyborczego – w sprawach wyborczych;
- 4) odwołania – w sprawach odwoławczych.

§ 30.

1. Po wszczęciu postępowania Prezes Sądu Harcerskiego wzywa stronę, która wniosła pismo wszczynające sprawę, aby w terminie przez niego wyznaczonym nie krótszym niż 14 dni:
 - 1) uiściła wpis – jeżeli jest on wymagany w danej sprawie, w wysokości ustalonej przez Prezesa albo Sekretarza Sądu Harcerskiego;

- 2) usunęła stwierdzone braki pisma wszczynającego sprawę.
2. W razie nieuiszczenia wpisu albo nieusunięcia braków pisma wszczynającego sprawę, które uniemożliwiają prowadzenie postępowania, pismo to zwraca się, a sprawę uważa się za niewszczętą.

§ 31.

Jeżeli pismo wszczynające postępowanie zostało należycie opłacone i nie ma braków formalnych, Prezes Sądu Harcerskiego niezwłocznie:

- 1) zarządza doręczenie tego pisma stronie przeciwnej i wzywa ją do złożenia odpowiedzi na pismo wszczynające sprawę w terminie nie krótszym niż 14 dni;
- 2) informuje stronę przeciwną o obowiązku doręczenia odpowiedzi na pismo wszczynające sprawę Sądowi Harcerskiemu, a odpisu tego pisma bezpośrednio przeciwnikowi procesowemu;
- 3) informuje strony o składzie orzekającym wyznaczonym do rozpoznania sprawy.

§ 32.

1. Odpowiedź na pismo wszczynające sprawę powinna, w szczególności precyzować okoliczności, które strona przeciwna przyznaje jako niesporne, a w razie zaprzeczenia twierdzeniom zawartym w piśmie wszczynającym sprawę – powinna zawierać wnioski o przeprowadzenie dowodów, których przeprowadzenia domaga się strona, pod rygorem ich pominięcia przez sąd w dalszym postępowaniu.
2. Wnoszący odpowiedź na pismo wszczynające sprawę, obowiązany jest dołączyć do tej odpowiedzi wszystkie dowody pisemne będące w jego dyspozycji, pod rygorem ich pominięcia przez sąd w dalszym postępowaniu.

§ 33.

Brak odpowiedzi strony przeciwnej na pismo wszczynające sprawę nie wstrzymuje postępowania.

Zawieszenie i umorzenie postępowania

§ 34.

1. Postępowanie może zostać zawieszona na wniosek osoby wszczynającej sprawę lub na zgodny wniosek stron, nie wcześniej jednak niż po upływie terminu określonego do wniesienia odpowiedzi na pismo wszczynające sprawę. Postępowanie umarza się, jeżeli

wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony przez żadną stronę w ciągu roku od zawieszenia postępowania.

2. Postępowanie może zostać zawieszona na wniosek strony przeciwnej lub z urzędu ze względu na toczące się inne postępowanie. Postanowienia ust. 1 zd. 2 stosuje się odpowiednio.

Środki tymczasowe lub zabezpieczające

§ 35.

1. Sąd może, na wniosek strony, nakazać drugiej stronie zastosowanie się do wszelkich zarządzeń dotyczących środków tymczasowych lub zabezpieczających. Wydanie zarządzenia może być uzależnione od udzielenia przez wnioskodawcę odpowiedniego zabezpieczenia.
2. W sprawach dyscyplinarnych i w sprawach odwoławczych, decyzje o ukaraniu lub zwolnieniu z ZHR nie podlegają wykonaniu do czasu rozpoznania apelacji lub odwołania przez Sąd Harcerski.

Rozdział 6

Rozprawa

Tok rozprawy

§ 36.

1. Sąd wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu ustnej rozprawy.
2. Przewodniczący powinien tak przygotować rozprawę, aby wydanie rozstrzygnięcia nastąpiło, w miarę możliwości, na jednym posiedzeniu. W tym celu może zarządzić wymianę przez strony pism procesowych i wydać inne zarządzenia stosownie do okoliczności.
3. Przewodniczący powinien w szczególności:
 - 1) wezwać na rozprawę świadków i biegłych wskazanych przez stronę, jeżeli strona nie zapewnia ich stawiennictwa;
 - 2) zarządzić przedłożenie na rozprawie dokumentów, przedmiotu oględzin, ksiąg, planów oraz innych środków dowodowych.

4. Przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie innych czynności, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia okoliczności sprawy i przyspieszyć jej rozpoznanie.
5. Sąd może zwrócić się do właściwego sądu powszechnego o przeprowadzenie dowodu lub wykonanie innej czynności, której sąd nie może wykonać.

§ 37.

1. Rozprawy odbywają się w Warszawie. Na zgodny wniosek stron, a także z urzędu, gdy będzie to uzasadnione charakterem sprawy lub przeprowadzanych czynności, sąd może postanowić, że rozprawa albo posiedzenie odbędzie się w innym miejscu.
2. Termin, godzinę i miejsce posiedzenia wyznacza przewodniczący, z uwzględnieniem wniosków stron, tak aby mogły one wziąć udział w posiedzeniu.
3. Rozprawa powinna być wyznaczona w ciągu 30 dni od dnia wyznaczenia składu orzekającego.
4. O terminie i miejscu posiedzenia przewodniczący albo Sekretarz Sądu Harcerskiego zawiadamia na piśmie listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, strony lub ich pełnomocników, co najmniej 14 dni przed wyznaczonym terminem. Niestawiennictwo stron lub ich pełnomocników, należycie zawiadomionych, nie wstrzymuje postępowania.
5. W uzasadnionym wypadku zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4 może być dokonane, co najmniej 14 dni przed wyznaczonym terminem, także za pomocą faksu lub poczty elektronicznej lub podobnych środków indywidualnego porozumiewania się na odległość.

§ 38.

1. Rozprawa nie jest publiczna. Na posiedzeniach, poza stronami i ich pełnomocnikami, mogą być obecni sędziowie niewyznaczeni do składu orzekającego, protokolant oraz osoby wezwane. Posiedzeniu może przysłuchiwać się nie więcej niż po dwie osoby wskazane przez każdą ze stron. Za zgodą stron i sądu w posiedzeniu mogą brać udział także inne osoby.
2. Rozprawą kieruje przewodniczący. Od jego zarządzeń wydanych w toku rozprawy strony mogą odwoływać się do sądu.
3. Przewodniczący otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę, a także czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem, zwracając uwagę, aby w toku rozprawy zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności wskazane przez strony.

4. Świadków przesłuchuje się podczas nieobecności tych świadków, którzy jeszcze nie składali zeznań. Przewodniczący uchyla pytania, które uznaje za nieistotne w sprawie.

Dowody

§ 39.

1. Strona może do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swych wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd może przeprowadzić dowód z własnej inicjatywy.
2. Sąd pominię środki dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona wskazuje dowody jedynie dla zwłoki.

§ 40.

Sąd rozstrzyga o wnioskach dowodowych według własnego uznania.

§ 41.

1. Postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem.
2. Sąd mając na względzie charakter dowodu, poważne niedogodności lub niewspółmierność kosztów w stosunku do przedmiotu sporu, może zlecić przeprowadzenie dowodu jednemu ze swoich członków lub innemu sędziemu Sądu Harcerskiego.

§ 42.

Jeżeli strona przeciwna nie zaprzeczy okolicznościom przedstawionym w piśmie wszczynającym sprawę albo uchyli się od udziału w sprawie bądź nie wykona czynności w terminie wyznaczonym przez sąd, sąd orzeka na podstawie twierdzeń przedstawionych w piśmie wszczynającym sprawę.

§ 43.

1. Jeżeli strona wnosi o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka, sąd może zobowiązać stronę do wpłacenia kosztów zaliczki na pokrycie kosztów stawiennictwa świadka w sądzie.
2. Jeżeli strona wnosi o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, sąd może zobowiązać stronę do wpłacenia kosztów zaliczki na pokrycie kosztów opinii. Do wpłacenia zaliczki na pokrycie kosztów opinii, sąd może zobowiązać obie strony.

3. Zarządzenia w przedmiocie zaliczki, o której mowa w ust. 1 i 2 poza rozprawą może wydać przewodniczący, a przed wyznaczeniem składu orzekającego także Prezes Sądu Harcerskiego.

Rejestracja posiedzeń

§ 44.

1. Z przebiegu posiedzenia sporządza się protokół. Protokół sporządza protokolant wyznaczony przez Sekretarza Sądu Harcerskiego. Protokół podpisuje przewodniczący i protokolant. Strony mogą żądać sprostowania protokołu lub jego uzupełnienia nie później niż na następnym posiedzeniu, a jeżeli idzie o protokół rozprawy, po której nastąpiło wydanie wyroku – w terminie 1 miesiąca od dnia zamknięcia rozprawy.
2. Strony mogą składać załączniki do protokołów zawierające ich twierdzenia i oświadczenia.
3. Posiedzenia rozprawy mogą być rejestrowane w formie stenogramu lub zapisu na nośniku elektronicznym.

Uchybienia

§ 45.

W razie uchybienia postanowieniom regulaminu przez sąd, strona może zgłosić sprzeciw. Jeżeli strona nie zgłosi sprzeciwu w rozsądnym terminie od powzięcia wiadomości o uchybieniu, uważa się, iż zrzekła się ona prawa do wniesienia takiego sprzeciwu.

Uгода

§ 46.

1. Sąd powinien w toku postępowania nakłaniać strony do zawarcia ugody.
2. W razie zawarcia ugody, orzekający sąd spisuje treść ugody w protokole, który podpisują strony lub ich pełnomocnicy oraz wszyscy członkowie sądu i protokolant, czyniąc wzmiankę, że ugoda ma moc ugody sądowej.
3. Na wniosek stron, wyda wyrok według treści ugody.
4. W przypadku zawarcia ugody w sprawie, w której wniesienie wpisu jest obowiązkowe, sąd nakazuje zwrócić powodowi cały uiszczony wpis.

Zamknięcie rozprawy

§ 47.

Przewodniczący zamyka rozprawę, gdy sąd uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną do merytorycznego rozstrzygnięcia.

§ 48.

Sąd może otworzyć na nowo zamkniętą rozprawę. Rozprawa powinna być otwarta na nowo, jeżeli istotne okoliczności ujawniły się dopiero po jej zamknięciu.

Rozdział 7

Orzeczenia Sądu Harcerskiego

Wyrok

§ 49.

Po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, przyjmując za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

§ 50.

1. Sąd powinien dążyć do wydania wyroku w ciągu 1 miesiąca od zamknięcia rozprawy.
2. Sąd wydaje wyrok na piśmie po niejawniej naradzie sędziów. Narada, którą kieruje przewodniczący, obejmuje dyskusję i głosowanie nad wyrokiem oraz zasadniczymi motywami rozstrzygnięcia. Podczas narady może być obecny protokolant.
3. Wyrok zapada większością głosów, w wypadku odmowy sędziego udziału w głosowaniu, pozostali sędziowie mogą wydać wyrok bez jego udziału. Przewodniczący zbiera głosy sędziów według ich wieku poczynając od najmłodszego, sam zaś głosuje ostatni.
4. Sędzia, który głosował przeciwko stanowisku większości, może zgłosić zdanie odrębne, zamieszczając przy podpisywaniu wyroku odpowiednią wzmiankę; sędzia powinien złożyć pisemne uzasadnienie zdania odrębnego.

§ 51.

1. Wyrok Sądu Harcerskiego powinien zawierać:
 - 1) tytuł: „Wyrok Sądu Harcerskiego Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej (sądu polubownego)”.
 - 2) wskazanie podstawy właściwości Sądu Harcerskiego wynikającej ze Statutu ZHR (powołanie zapisu na sąd polubowny);
 - 3) miejsce i datę rozpoznania sprawy i wydania wyroku;
 - 4) imiona i nazwiska sędziów i protokolanta;
 - 5) oznaczenie stron;
 - 6) oznaczenie przedmiotu sprawy
 - 7) rozstrzygnięcie sądu o żądaniach stron;
 - 8) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania,
 - 9) uzasadnienie, w tym wskazanie motywów, którymi kierował się sąd przy wydaniu wyroku i wskazanie przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie;
 - 10) podpisy sędziów;
 - 11) pouczenie o ostateczności orzeczenia.
2. Obowiązek sporządzenia wyroku spoczywa na przewodniczącym.

§ 52.

1. Jeżeli sędzia odmówi podpisu lub nie może podpisać wyroku, zaznacza się to na wyroku. Wyrok podpisany przez większość sędziów ma moc prawną.
2. Wyrok Sądu Harcerskiego powinien być opatrzony pieczęcią Sądu Harcerskiego.
3. Sąd Harcerski doręcza stronom odpisy wyroku, na których stwierdzenia podpisania oryginału wyroku przez sędziów dokonuje Prezes albo Sekretarz Sądu Harcerskiego.

§ 53.

Wyrok Sądu Harcerskiego jest ostateczny i wiążący dla stron; nie przysługuje od niego odwołanie. Nie uchybia to przepisom dotyczącym skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

§ 54.

1. Strony, które poddały się orzecnictwu Sądu Harcerskiego obowiązane są do dobrowolnego wykonania wyroku.
2. Jeżeli orzeczenie Sądu Harcerskiego nie zostanie wykonane dobrowolnie, a jest możliwe jego wykonanie w postępowaniu egzekucyjnym, Prezes Sądu Harcerskiego

udzieli zainteresowanemu wszelkiej pomocy w celu uzyskania postanowienia sądu powszechnego o wykonalności wyroku sądu polubownego i nadania klauzuli wykonalności przez sąd powszechny.

Inne orzeczenia

§ 55.

W sprawach nie wymagających wydania wyroku sąd wydaje postanowienia lub zarządzenia. Przepisy o wyroku stosuje się odpowiednio do postanowień kończących postępowanie.

Uzupełnienie, wykładnia i sprostowanie wyroku

§ 56.

1. W terminie 14 dni od otrzymania odpisu wyroku każda ze stron może złożyć wniosek o uzupełnienie wyroku, jego wykładnię oraz sprostowanie błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.
2. Sąd rozstrzyga o uzupełnieniu wyroku lub jego wykładni w terminie miesiąca od daty złożenia wniosku, a o sprostowaniu błędu w terminie 14 dni od złożenia wniosku.
3. Sąd może z urzędu dokonać sprostowania błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.
4. Postanowienie w przedmiocie uzupełnienia, sprostowania i wykładni wyroku może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

DZIAŁ III

PRZEPISY DLA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW SPRAW

Rozdział 1

Tryb uproszczony

§ 57.

W każdej sprawie orzeczenie Sądu Harcerskiego może zostać wydane bez przeprowadzenia rozprawy, jeśli strony z niej zrezygnowały. Ponadto orzeczenie takie może zostać wydane na podstawie pisemnego uznania w całości: apelacji, powództwa lub odwołania.

Rozdział 2

Sprawy dyscyplinarne

§ 58.

1. Sąd wszczyna postępowanie na podstawie apelacji wniesionej przez członka Związku, o którym mowa w § 2 pkt 1 regulaminu.
2. Apelację wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania przez skarżącego pisemnej informacji o ukaraniu, a jeżeli skarżący nie otrzymał informacji o ukaraniu na piśmie – od dnia, w którym dowiedział się o ukaraniu.
3. Apelacja powinna spełniać wymogi określone dla pisma procesowego składanego do Sądu Harcerskiego, a ponadto powinna zawierać:
 - 1) wskazanie organu władzy ZHR, który podjął decyzję o wymierzeniu kary organizacyjnej;
 - 2) wskazanie rodzaju kary organizacyjnej i aktu, w którym decyzja o ukaraniu została ogłoszona;
 - 3) przytoczenie zarzutów wobec decyzji o wymierzeniu kary organizacyjnej i ich uzasadnienie;
 - 4) wniosek o uchylenie lub zmianę kary organizacyjnej w całości lub w określonej części.

§ 59.

1. Stroną przeciwną w stosunku do wnoszącego apelację jest organ władzy Związku, który wymierzył karę organizacyjną.
2. Organ władzy Związku, który wymierzył karę organizacyjną, może uwzględnić zarzuty apelacji w całości, aż do dnia otwarcia rozprawy przed sądem i uchylić swoją decyzję o wymierzeniu kary organizacyjnej.

§ 60.

1. Sąd nie może uchylić lub zmienić kary organizacyjnej na niekorzyść strony wnoszącej apelację.
2. Narada i głosowanie nad wyrokiem w sprawie dyscyplinarnej odbywają się osobno, co do winy i kwalifikacji prawnej czynu, co do kary oraz co do pozostałych kwestii.
3. Orzekając w sprawie dyscyplinarnej, sąd zmienia zaskarżoną decyzję o wymierzeniu kary organizacyjnej i orzeka co do istoty sprawy – w razie uwzględnienia apelacji, albo

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję o wymierzeniu kary organizacyjnej, w razie nieuwzględnienia apelacji.

4. W razie stwierdzenia przed sądem nowych okoliczności sprawy, sąd uchyla zaskarżoną karę organizacyjną i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi, który wymierzył karę organizacyjną.

§ 61.

1. Akta sprawy dyscyplinarnej Sąd Harcerski brakuje niezwłocznie po upływie okresu, po którym wymierzona kara uległa zatarciu zgodnie ze Statutem ZHR.
2. Przepis ust. 1 nie wyklucza możliwości pozostawienia w zbiorze orzecznictwa Sądu Harcerskiego odpisu wyroku wydanego w sprawie dyscyplinarnej po anonimizacji stron postępowania.

Rozdział 3

Sprawy sporów członkowskich

§ 62.

1. Przedmiotem postępowania przed sądem w sprawach sporów pomiędzy instruktorkami, instruktorami, harcerkami starszymi i harcerzami starszymi oraz członkami współdziałającymi, a także pomiędzy nimi a Związkiem lub władzami Związku mogą być wyłącznie sprawy regulowane przepisami Statutu ZHR oraz regulaminów i innych aktów prawnych ZHR (sprawy ze stosunku stowarzyszenia).
2. Jeżeli stroną sporu jest ZHR, przed sądem reprezentuje go członek Naczelnictwa lub pełnomocnik, upoważniony przez Naczelnictwo w sposób określony w § 24 ust. 1 Statutu ZHR.

§ 63.

Jeżeli sprawa ma o charakter majątkowy, powód obowiązany jest podać w pozwie wartość przedmiotu sporu.

Rozdział 4

Sprawy sporów organizacyjnych

§ 64.

W sprawach sporów organizacyjnych przed sądem ZHR jest reprezentowany przez członka Naczelnictwa lub pełnomocnika, upoważnionego przez Naczelnictwo, w sposób określony w

§ 24 ust. 1 Statutu ZHR, a okręg ZHR – przez członka zarządu okręgu lub pełnomocnika upoważnionego przez zarząd okręgu w sposób określony w § 24 ust. 2 Statutu ZHR.

§ 65.

Powód obowiązany jest podać w pozwie wartość przedmiotu sporu

Rozdział 5

Sprawy wyborcze

§ 66.

Zasady rozpatrywania spraw wyborczych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 regulaminu określa regulamin wyborczy ZHR.

Rozdział 6

Sprawy odwoławcze

§ 67.

1. Sąd wszczyna postępowanie na podstawie odwołania wniesionego przez członka Związku, o którym mowa w § 2 pkt 5 regulaminu.
2. Odwołanie wnosi się w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania przez odwołującego się pisemnej informacji o decyzji o zwolnieniu z ZHR, a jeżeli skarżący nie otrzymał informacji o takiej decyzji na piśmie – od dnia, w którym dowiedział się o decyzji.
3. Odwołanie powinno spełniać wymogi określone dla pisma procesowego składanego do Sądu Harcerskiego, a ponadto powinno zawierać:
 - 1) wskazanie organu władzy ZHR, który podjął decyzję o zwolnieniu z ZHR;
 - 2) wskazanie aktu (rozkazu), w którym decyzja o zwolnieniu została ogłoszona;
 - 3) przytoczenie zarzutów wobec decyzji o zwolnieniu i ich uzasadnienie;
 - 4) wniosek o uchylenie lub zmianę decyzji o zwolnieniu z ZHR.

§ 68.

1. Stroną przeciwną w stosunku do wnoszącego odwołanie jest organ władzy Związku, który podjął decyzję o zwolnieniu z ZHR.
2. Organ władzy Związku, który podjął decyzję o zwolnieniu z ZHR, może uwzględnić zarzuty odwołania w całości, aż do dnia otwarcia rozprawy przed sądem i uchylić swoją decyzję.

§ 69.

1. Orzekając w sprawie odwoławczej, sąd uchyla zaskarżoną decyzję o zwolnieniu z ZHR – w razie uwzględnienia odwołania albo oddala odwołanie w razie nieuwzględnienia odwołania.
2. W razie stwierdzenia przed sądem nowych okoliczności sprawy, sąd uchyla zaskarżoną karę organizacyjną i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi, który podjął decyzję o zwolnieniu z ZHR.

DZIAŁ IV

DOKUMENTACJA SĄDU HARCERSKIEGO I POSTĘPOWANIE Z AKTAMI

§ 70.

1. Sąd Harcerski składa na Zjeździe ZHR sprawozdanie ze swojej działalności w okresie kadencji.
2. Sprawozdanie Sądu Harcerskiego powinno w szczególności zawierać informacje o ilości i rodzajach spraw wszczętych, rozpatrzonych, zakończonych i nie zakończonych, a także informacje o istotnych problemach wynikających z działalności i orzecznictwa Sądu Harcerskiego.

§ 71.

Sąd Harcerski używa okrągłej pieczęci z wizerunkiem Krzyża Harcerskiego oraz napisem w otoku: „Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej SĄD HARCERSKI”.

§ 72.

1. Sąd Harcerski przechowuje akta zakończonych spraw w archiwum Sądu Harcerskiego, będącego częścią archiwum zakładowego ZHR przez okres 20 lat licząc od końca roku w którym wydano orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.
2. Akta zakończonej sprawy podlegają udostępnieniu sądowi powszechnemu lub innym uprawnionym organom na ich żądanie.
3. Uprawnienie do wglądu w akta zakończonej sprawy przysługuje wyłącznie członkom Sądu Harcerskiego i stronom postępowania.
4. Potwierdzenia zgodności odpisu wyroku Sądu Harcerskiego z jego oryginałem dokonuje Prezes lub Sekretarz Sądu Harcerskiego.

§ 73.

Strony mogą otrzymywać odpisy z akt sprawy za odrębną opłatą, której wysokość ustala Sekretarz Sądu Harcerskiego.

§ 74.

Prezes Sądu Harcerskiego może udostępnić do publikacji treść orzeczeń sądu, jednakże bez oznaczenia stron.

§ 75.

1. Zasady wewnętrznego urzędowania Sądu Harcerskiego, w szczególności zasady obiegu pism i postępowania z aktami określa Prezes Sądu Harcerskiego w drodze zarządzenia.
2. Prezes Sądu Harcerskiego po zasięgnięciu opinii sędziów, może w drodze zarządzenia ustalić:
 - 1) wzory pism wszczynających sprawę i odpowiedzi na nie lub formularzy takich pism dla poszczególnych rodzajów spraw, odpowiadających szczególnym wymaganiom postępowania, w którym mogą być stosowane oraz zawierających niezbędne pouczenia dla stron co do sposobu ich wypełniania, wnoszenia i skutków niedostosowania pisma do tych wymagań;
 - 2) wzory lub formularze pism, druków i orzeczeń sądowych stosowanych w działalności Sądu Harcerskiego.